

02 Verkeer, vervoer en waterstaat

2.1 Verkeer en vervoer

Verkeer

Wat willen we bereiken?

Het op een duurzame manier verbeteren van de bereikbaarheid, de verkeersveiligheid, de luchtkwaliteit en de leefomgeving alsmede een mobiliteitstransitie van autogebruik naar openbaar vervoer, lopen en fietsen.

De transitie van autogebruik naar lopen en fietsen zetten we vooral in met het oog op de gezondheid en vitaliteit van onze inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambtelijk en bestuurlijk wordt in de (deel)regio ingezet op het permanent goed functioneren van de hoofdinfrastructuur (A2, A67, nieuwe N69 en zuidelijke route Valkenswaard).

We nemen actief deel aan de regio overleggen en het overleg in deelregio A2-zuid. Daarnaast is er frequent overleg met Valkenswaard over de hoofdstructuur.

Er is blijvend aandacht voor de regionale mobiliteitsagenda en inzet op en van Brainport Bereikbaar in relatie tot onder andere de regionale werkgeversaanpak.

Hiervoor sluiten we aan bij diverse regionale overleggen, waar onder andere de werkgeversaanpak aan bod komt. Dit vertaalt zich bijvoorbeeld in het multimodaal mobiliteitspakket (MMMP) voor de MRE waarin maatregelen worden geconcretiseerd.

Het autoverkeer op de route Heikantstraat-Wollenbergstraat-Willibrorduslaan-Onze Lieve Vrouwedijk wordt teruggedrongen.

In 2025 starten we in het kader van het programma Duurzaam door Waalre met de uitvoering van de reconstructie van de Heikantstraat en Traverse Noord. Hiermee vergroten we de leefbaarheid in de straten en in het dorp. Het gebruik en de intensiteiten en snelheden monitoren we na realisatie om te bepalen of de ingrepen uiteindelijk het gewenste resultaat en effect hebben.

Het terugdringen van het doorgaand autoverkeer op de Eindhovenseweg, door voorrang te geven aan het bus- en fietsverkeer, met als streven een intensiteit van maximaal 13.500 motorvoertuigen per etmaal, wordt gerealiseerd.

In 2025 wordt de reconstructie van dit traject voltooid. Na voltooiing monitoren we het gebruik en de intensiteiten en snelheden om te bepalen of de ingrepen uiteindelijk het gewenste resultaat en effect hebben.

In het kader van mensgerichte aanpak verkeersveiligheid worden verkeersveiligheids-acties en verkeersonderwijs op basisscholen ondersteund. Hierbij zijn afspraken gemaakt over veilige schoolroutes en schoolomgevingen.

Ondersteuning vindt plaats doordat we alle basisscholen in Waalre stimuleren om aan te sluiten bij het Brabants Verkeersveiligheidslabel (BVL). Met educatieprogramma's zorgen we voor een veilige verkeersdeelname van kinderen in onze gemeente. Dit zijn bijvoorbeeld behendigheidstrainingen en dode hoektrainingen. Daarnaast wordt de verkeersveiligheid in de schoolomgevingen gemonitord. In het mobiliteitsplan zijn veilige schoolomgevingen en schoolroutes opgenomen.

In verband met de kwetsbaarheid van oudere fietsers wordt extra aandacht besteed aan deze specifieke doelgroep middels gerichte communicatie.

Hiertoe wordt het programma "Doortrappen" uitgerold. Dit is een initiatief van het ministerie om oudere fietsers langer veilig te laten fietsen.

Ondersteunend aan het project Duurzaam Door Waalre worden de inwoners en andere weggebruikers gestimuleerd om vaker gebruik te maken van alternatieven.

Volgens het in 2024 door de gemeenteraad vastgestelde mobiliteitsplan zijn lopen en fietsen de standaard voor verplaatsingen over korte afstanden binnen de gemeente en naar buurgemeenten. Dit stimuleren we door voorzieningen te realiseren voor meer duurzame vormen van mobiliteit (openbaar vervoer, fiets/e-bike gebruik, lopen, carpooling, innovatieve mobiliteitsvormen e.d.). Tevens worden inwoners en andere weggebruikers gestimuleerd om vaker gebruik te maken van stroomwegen zoals de nieuwe N69 in plaats van de voor de voormalige doorgaande routes in Waalre. Dit sluit ook aan op de regionale werkgeversaanpak.

We verbeteren de kwaliteit van recreatieve fietspaden in Achtereind en buurtschap Loon. Tevens wordt het vraagstuk in buurtschap Loon breder opgepakt in relatie tot sluipverkeer en stof- en wateroverlast.

In 2024 heeft de planvoorbereiding samen met de omgeving plaatsgevonden. Het plan met bij behorende maatregelen wordt in 2025 uitgevoerd.

Het maatregelenpakket uit het mobiliteitsplan wordt gefaseerd uitgevoerd.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Het pakket aan maatregelen levert een positieve bijdrage aan de leefbaarheid (vermindering geluidsoverlast, drukte en betere luchtkwaliteit) in de kernen Aalst en Waalre. Daarbij bevordert het de veiligheid door het stimuleren van het fietsgebruik en het openbaar vervoer. Met het pakket beogen we gedragsveranderingen te bereiken zodat inwoners en passanten vaker gebruik maken van fiets en openbaar vervoer, hun snelheid aanpassen en meer gebruik maken van het hoofdwegennet. Dit past als geheel bij de doelstellingen zoals ze zijn opgenomen in het mobiliteitsplan gemeente Waalre dat in 2024 is vastgesteld door de gemeenteraad.

Wegen

Wat willen we bereiken?

Het in stand houden, verbeteren en waar nodig vernieuwen van de infrastructuur om de kwaliteit van de openbare ruimte een impuls te geven.

Het is onze doelstelling dat weggebruikers op een veilige wijze gebruik kunnen maken van onze wegen, stoepen, fietspaden etc.. De leidraad hiervoor is ons Wegenbeheerplan 2019-2028 dat is vastgesteld door de gemeenteraad. In dit beheerplan is vastgelegd dat gemeente Waalre het niveau B (CROW publicatie 288) hanteert, wat neerkomt op een basisniveau van verantwoord beheer.

Om de kwaliteit van onze wegen, stoepen, fietspaden etc. te beoordelen voeren we eenmaal in de twee jaar een globale visuele inspectie uit van alle verhardingen in onze gemeente. De inspectie laat ons aan de hand van schadebeelden zien waar onderhoud noodzakelijk is of waar dit op termijn te verwachten valt. Met behulp van de inspectieresultaten stellen we een onderhoudsplan op, waarmee we budget en beheerniveaus op elkaar afstemmen en noodzakelijk onderhoud plannen.

Bij het opstellen van de planning houden we rekening met andere te realiseren ambities zoals bijvoorbeeld op het vlak van het mobiliteitsplan, klimaat, vergrijzing e.d.

Wat gaan we daarvoor doen?

Er wordt uitvoering gegeven aan onderhoudsmaatregelen op basis van het geactualiseerde onderhoudsplan.

- De onderhoudsmaatregelen bestaan uit asfalt- en elementenonderhoud en betreffen zowel klein als groot onderhoud.
- Elementenonderhoud wordt uitgevoerd in de wijken Ekenrooi noord en zuid en Waalre dorp.
- Asfaltonderhoud wordt uitgevoerd aan de Parklaan en omgeving, Burgemeester Ossenpark, de Kransen, Sophiastreet en Ekenrooi zuid en Azalealaan en omgeving.

Op basis van het uitvoeringsprogramma wordt onderhoud uitgevoerd aan bruggen.

In 2025 wordt er klein onderhoud uitgevoerd aan de volgende bruggen:

- KW4: fiets/voetgangersbrug Christoffelpad
- KW5: verkeersbrug Wilheminalaan
- KW8: verkeersbrug Onze Lieve Vrouwedijk
- KW12: verkeersbrug Dommelseweg
- KW18: Diepenvoorde

Groot onderhoud wordt uitgevoerd aan de volgende brug:

- KW2: verkeersbrug Brabantiaalaan

Oriëntatie op de wijkaanpak stellen we uit tot tenminste 2027

In het uitvoeringsprogramma "met elkaar op weg naar de toekomst" is opgenomen dat we in 2027 aan de slag gaan met uitvoering van de "integrale wijkinrichting" de zogenaamde wijkaanpak. Met een wijkplan brengen we diverse grotere opgaven in de wijk samen in een integraal plan. Hierbij spelen strategische opgaven op het gebied van onder andere klimaatadaptatie, energietransitie, sociale cohesie, bewegen in de openbare ruimte en regulier onderhoud een belangrijke rol. De oriëntatie hierop zou in 2025 starten. Vanwege de financiële positie van gemeente Waalre stellen we de uitvoering uit tot ten minste 2029. Dit betekent dat we op zijn vroegst in 2027 aan de slag gaan met de verdere oriëntatie op de Wijkaanpak. Uiteraard voeren we tot die tijd wel noodzakelijk onderhoud uit zodat de openbare ruimte schoon, heel en veilig blijft.

In 2025 wordt er een nieuwe kwaliteitsinspectie van alle wegen uitgevoerd.

Deze tweejaarlijkse globale visuele inspectie vormt de basis voor het onderhoudsprogramma wegen.

Integrale projectplanning.

In het kader van de integrale projectplanning wordt in 2025 gewerkt aan:

- Rehabilitaties en herinrichtingen
- De uitvoering van de Eindhovenseweg wordt in zijn geheel gerealiseerd.
- Het centrumplan Den Hof wordt volledig gerealiseerd.
- De uitvoering van Traverse-noord wordt gerealiseerd.
- De uitvoering van de Heikantstraat wordt gestart.
- Het definitief ontwerp van de Gestelsestraat-Zuid wordt vastgesteld en uitvoering wordt gestart.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Een goed functionerend wegennet (zowel voor automobilisten, fietsers, wandelaars etc.) is noodzakelijk voor de bereikbaarheid in en van onze gemeente en voor de veiligheid van iedereen die deelneemt aan het verkeer. Hierdoor kunnen de tevredenheid en de beleving van inwoners over kwaliteit van wegen en trottoirs toenemen.

Openbare verlichting

Wat willen we bereiken?

Zorgen voor kwalitatief hoogwaardige en duurzame openbare verlichting om de (sociale) veiligheid te verhogen en lichtvervuiling en lichthinder tot een minimum te beperken.

Hierbij is het streven om energie te besparen en de energielasten van de openbare verlichting te verlagen door het toepassen van energiezuinige verlichting en slimme dimregimes. Het streven is dat in 2030 minimaal 60% van de openbare verlichting in Waalre is verduurzaamd door het toepassen van LED verlichting. Thans is circa 47% van het areaal verled.

Wat gaan we daarvoor doen?

De vervanging van OVL (conventionele lichtbronnen naar LED) wordt zoveel mogelijk in de projecten meegenomen.

Door het verleden met de grote projecten mee te nemen maken we werk met werk en zetten we de verduurzaming gestaag door. Wanneer we alles in een keer verleden moet de gehele installatie na 20 tot 25 jaar weer in een keer worden vervangen. Desondanks starten we in 2025 wel met het opstellen van een plan om de verleding van de OVL installatie te versnellen.

In 2025 wordt de verlichting op de onderstaande locaties vervangen:

- Eindhovenseweg (voltooiing)
- Winkelcentrum Den Hof (voltooiing)
- Traverse Noord
- Heikantstraat
- Duin en Ven (hergebruik led armaturen)

Oude lichtmasten (> 40 jaar) langs wijkontsluitingswegen met hoge masten worden vervangen om het risico van het omvallen van oude masten te voorkomen.

Oude stalen masten kunnen roesten waardoor ze valgevaarlijk worden. Om dit risico te voorkomen vervangen we deze masten na het einde van de levensduur. Met het vervangen van de oude masten worden tevens de armaturen met conventionele lichtbronnen vervangen door armaturen met LED verlichting.

Voor het verder verduurzamen van de openbare verlichting stellen we een uitvoeringsplan verleden op.

Het verduurzamen van de openbare verlichtingsinstallatie doen we door middel van verledning. Armaturen met conventionele lichtbronnen vervangen we door armaturen met ledverlichting. Hierbij passen we meteen slimme dimregimes toe waarmee we besparen op energie- en exploitatielasten. Verledning koppelen we in principe aan de grote projecten om werk met werk te maken. Voor de wegen en straten die buiten deze projecten vallen stellen we in 2025 een plan op om de verledning over de gehele gemeente uit te rollen. Zo mogelijk koppelen we dit aan de wijkaanpak.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Goede verlichting van het Waalrese wegennet zorgt voor sociale veiligheid en verkeersveiligheid voor de inwoners. Verduurzaming van de verlichting draagt daarnaast bij aan een beter leefmilieu en aan kostenreductie.

Kabels en leidingen

Wat willen we bereiken?

De overlast voor inwoners bij de aanleg en het onderhoud zo laag mogelijk houden door regie te voeren op de uitvoering van de ondergrondse infrastructuur (kabels en leidingen).

Er vindt periodiek afstemming plaats met netbeheerders over netuitbreidingen en onderhoudswerkzaamheden in relatie tot infrawerken. Dit doen we door samen met de grote netbeheerders (Brabant Water en Enexis) eenmaal per kwartaal de projecten waar mogelijk af te stemmen.

Daarnaast vindt er op projectniveau aanvullend coördinatieoverleg plaats. Hiermee kan bijvoorbeeld verzwarende van het elektriciteitsnet worden afgestemd op reeds geplande werkzaamheden zoals reconstructies.

Door het faciliteren van onderhoud door nutsbedrijven wordt het aantal storingen beperkt. Kosten worden gereduceerd door goede en snelle afhandeling bij vergunningen, meldingen en klachten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bestratingen die als gevolg van werkzaamheden aan kabels en leidingen zijn verzakt, worden hersteld.

Nadat wij meldingen van verzakt straatwerk ten gevolge van de aanleg van kabels en leidingen ontvangen, geven wij direct opdracht om de schade te herstellen. Voor dit herstel ontvangen wij een degeneratievergoeding van het desbetreffende nutsbedrijf.

De Verordening Ondergrondse Infrastructuur 2018 (VOI) en het Handboek Kabels en Leidingen (HKL) worden in regionaal verband (MRE) geactualiseerd en geïmplementeerd.

In regionaal verband is er een werkgroep opgericht om de verordening uit 2018 en het handboek uit 2015 te actualiseren.

Vergunningen worden verleend, er wordt toezicht gehouden op de werkzaamheden op het gebied van kabels en leidingen.

Hierbij coördineren we de projecten van de nutsbedrijven en houden we tevens toezicht op een correcte uitvoering conform de verleende vergunningen en instemmingsbesluiten. Dit in intensieve samenwerking met betrokken nutsbedrijven, aannemers en ontwikkelaars.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Door de werkzaamheden goed te coördineren en goed samen te werken met betrokken stakeholders, blijft de kans op overlast beperkt. Daarbij geven we ruimte aan de netbeheerders en combineren we werkzaamheden waar nodig zodat de netbeheerders een zo goed mogelijk netwerk van openbare nutsvoorzieningen aan kunnen blijven bieden.

2.5 Openbaar vervoer

Wat willen we bereiken?

Het openbaar vervoer als efficiënt alternatief voor de auto voor verplaatsingen over grotere afstanden en voor mensen die minder mobiel zijn.

Het openbaar vervoer is voor veel mensen belangrijk. Denk bijvoorbeeld aan schoolgaande jeugd, mensen die minder mobiel zijn of als alternatief voor de auto. Richting de provincie zetten we in op de verdere optimalisatie van het openbaar vervoer zodat dit wordt opgenomen in de concessie.

Wat gaan we daarvoor doen?

De werkzaamheden van de Hoogwaardige Openbaar Vervoer (HOV) lijn op de Eindhovenseweg/Valkenswaardseweg tussen Eindhoven en Valkenswaard worden uitgevoerd. De HOV-Infra wordt hiermee gerealiseerd.

Voor wat betreft de optimalisatie van het openbaar vervoer is de inzet minimaal behoud van ons huidige netwerk en het verhogen van de frequentie op de route Valkenswaard-Aalst-Eindhoven naar een volwaardige Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) verbinding en de route Valkenswaard-Aalst/Waalre-Veldhoven.

Het project OV- ambassadeurs wordt ten uitvoer gebracht. Dit project loopt gedurende de periode 2023-2025. Hiermee wordt het reguliere openbare vervoer beter benut door mensen die met mobiliteitsdrempels kampen.

Samen met de gemeente Eindhoven zijn we aan de slag om mensen met een mobiliteitsbeperking en mensen zonder juiste kennis of ervaring beter te informeren over de mogelijkheden van het openbaar vervoer en eventuele vrees of belemmeringen weg te nemen.

We onderzoeken of en hoe we het Openbaar vervoer tussen dorpen en wijken naar overstapplaatsen (hubs) kunnen handhaven en verbeteren. Uitgangspunt daarbij is een duurzaam en flexibel openbaar vervoerssysteem.

Naast de reguliere busdiensten gaan we ook inzetten op vraag gestuurd OV. Reizigers kunnen hun ritten van tevoren boeken of op verzoek worden opgehaald op een afgesproken locatie.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Een kwalitatief hoogwaardig OV-netwerk, dat aansluit op behoeften en wensen van onze inwoners. Dit vergroot het gebruikersgemak waardoor meer inwoners gebruik maken van deze voorzieningen.

Wat mag het kosten? (bedragen x € 1.000)

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 t/m 2e turap	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
2.1 Verkeer en vervoer	2.333	2.457	2.795	2.864	3.036	3.102
2.5 Openbaar vervoer	0	25	0	0	0	0
Totaal Lasten	2.333	2.482	2.795	2.864	3.036	3.102
Baten						
2.1 Verkeer en vervoer	84	25	42	42	42	42
2.5 Openbaar vervoer	0	25	0	0	0	0
Totaal Baten	84	50	42	42	42	42
Gerealiseerd resultaat	2.250	2.432	2.753	2.822	2.994	3.060

Toelichting

Vergelijking van de bijgestelde begroting 2024 met 2025 (baten en lasten gesaldeerd) en meerjarig levert de volgende verschillen op:

2.1 Verkeer en vervoer (nadeel € 321.000)

- Door een aangepaste verdeling van taken binnen team openbare ruimte ontstaat hier een voordeel op de salariskosten van € 38.000.
- Stijging kapitaallasten a.g.v. nieuwe investeringen en toerekening rente. Nadeel € 319.000.
- De kosten voor het onderhoud van zandwegen stijgt met € 5.000.
- Het uitbesteden van het onderhoud van de openbare verlichting stijgt door indexeringen met € 10.000.
- Het contract met de gemeente Eindhoven voor het uitbesteden van de gladheidsbestrijding is € 33.000 hoger dan afgelopen jaren.
- De externe kosten voor advisering voor verkeer is in 2025 € 24.000 hoger dan de jaren daarvoor.
- In 2024 is eenmalig een bedrag opgenomen van 12.000 voor het vrachtwagenverbod Waalre-dorp. Omdat dit bedrag niet in 2025 zit is dit voor 2025 een voordeel t.o.v. 2024.
- Een bijdrage van het afvalfonds van € 17.000 wordt op de post zwerfafval begroot.

Toelichting meerjarenramingen:

- Jaarlijkse stijging kapitaallasten (incl. toerekening rente) a.g.v. investeringen o.b.v. het wegenbeheersplan.

2.5 Openbaar vervoer (voordeel € 0)

- Geen verschillen

